GAZETA KRAKOWSKA

Nro 17.

Z KRAKOWA DNIA 28 LUTEGO 1821 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu dwudziestego trzeciego Posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 8 Stycznia 1821 roku.

Członki Seymuiące zgromadziwszy się po południu o godzinie 5 mieli przez JW. Marszałka oznaymione spodziewanie nadeyścia odpowiedzi Rządzącego Senatu rozwiązuiącey zaszłą wątpliwość co do formy głosowania nad Budżetem, przed nadeyściem którey zatrudniła się Izba Prawodawcza innemi Projektami, a mianowicie:

Proiekt urządzaiący wolność handlu i Kongregacya Kupiecką, gdy Rządzący Senat przychylił się do modyfikacyi niektórych Artykułów Proiektu podług opinii Kommissyi Prawodawczey; po odczytaniu Proiektu do zaproponowanych modyfikacyy zastosowanego, Izba Prawodawcza iednomyślnie przyiąwszy go w prawo zamieniła i Rządzącemu Senatowi do ogłoszenia i rozwinięcia zasad przesłać postanowiła, podobnież zamieniony został w prawo drugi Proiekt do ustawy przepisuiącey prawidła alienacyi, obciężania i użytkowania z dochodów Instytutów, Korporacyy i Gmin.

W zględzie Proiektu o urządzeniu wolności handlu JW. Reprezentant Soczyński znaydował brak stałego prawa co do terminów ogłaszania przez Rządzący Senat postanowień Izby Prawodawczey.

JW. Marszałek oświadczył, iż ogłoszenie przez Senat Rządzący Uchwał Seymowych, stanowiąc oraz termin obowięzywania prawa, iest dopełnianym zwykle w pierwszych miesiącach po zapadnięciu ustawy.

JW. Reprezentant Kozłowski przymawiając się do proiektu przepisuiącego prawidła użytkowania z dochodów Korporacyy, Gmin i Instytutów czynił wniosek ażeby co do iednoroczney dzierżawy dochodów Instytutów Duchownych niestósowało się urządzenie przyiętego prawa w potrzebie zatwierdzenia przez Rząd Kontraktu; po otrzymaniu iednak objaśnień od JW. JX. Reprezentanta Paszkowicza Delegowanego z Kapituły, iż przez takie urządzenie zabezpiecza się dobro ogółowe Instytutów Duchownych znalazł się zaspo-

koionym i odstąpił od wniosku.

JW. Reprezentant Soczyński złożył wniosek zakazania Kupcom konsensowym niebędącym Członkami kongregacyi kupieckiey mieć otwartych sklepów i prowadzić handel; wniosek ten odesłano do Senatu.

Na dwudziestym czwartem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 9 Stycznia 1821 roku.

Sekretarz Seymowy odczytał odpowiedź Rządzącego Senatu na zapytanie JW. Marszałka uczynione w materyi proponowaney przez Kommissyą Skarbową zmnieyszenia niektórych Pozycyi Budżetem zeszłorocznym obiętych bez poprzedzaiącey inicyatywy Senatu. W odpowiedzi Rządzący Senat oświadczył, iż oprócz Reskryptów Kommissyi Organizacyiney pierwszego z dnia 31 Lipca 1818 w którym oznaymiła, iż pierwszy Budżet iest uważany za trwaiące prawo; — tudzież drugiego z dnia 21 Lipca r. 1818 gdzie powiedziano: "iż ani zgromadzenie Reprezentantów, ani Komitet finansowy tegoż zgromadzenia niebędą mogli roztrząsać, iak tylko Artykuły w nadeszłych od Senatu Proiektach do Budżetu Rozchodów zawarte, niepozwalaiąc sobie wotowania albo wprowadzania innych proiektów do wydatków" nieznayduie w istnących przepisach żadne inne prawidło ściągaiące się do sposobu urządzania Budżetu rozumie przeto Senat, iż w każdym innym razie zupełnie wolne postępowanie Izbie Prawodawczey iest zostawionym, zwracaiąc przytem uwagę, iż zmnieyszanie bez zniesienia się z Senatem posad które Rząd i poprzednie Reprezentacye do prowadzenia Administracyi za potrzebne uznały, mogłoby zrządzić nieład któremu bez stósownych środków zaradzićby było niepodobnym.

Po odczytaniu powyższey odpowiedzi Rządzącego Senatu JW. Reprezentant Mąkolski Członek Kommissyi Skarbowey wprowadził pod decyzyią Izby Prawodawczey Tytułami Budżet wydatków na rok $18\frac{21}{22}$ przez Kommissyą Skarbową urządzony.

W Tytule I. na Pensye Senatu z Wydziałami, Rządzący Senat proiektował 315,029 złp. a Kommissya Skarbowa proponowała złp. 306,379, po oznaymieniu przez Kommissyą Skarbową szczegółów i obiaśnień zmnieyszenia wydatków proiektem Senatu obiętych.

JW. Delegowany Senatór Kucieński popierał potrzebę proiektowanych przez Senat wydatków.

JW. Marszałek przedstawiał potrzebę decydowania wprzód inicyatyw Senatu szczegółowo do powiększenia niektórych pozycyi Budżetem zeszłorocznym nieobiętych nadesłanych, lecz gdy Kommissya Skarbowa obstawała przy decyzyi Budżetu tytułami. — JW. Marszałek wezwał Izbę Prawodawczą do sekretnego kreskowania, przez skutek którego gdy za opinią Kommissyi Skarbowey było głosów 24 przeciwko 13. — JW. Marszałek ogłosił, iż z większości głosów podług opinii Kommissyi Skarbowey przeznaczone zostały:

Na Tytuł I. Pensye Senatu z Wydziałami Złp. 306,379 podobnież

Na Tytuł II. Potrzeby Kancellaryine i Opał Złp. 14,339.

Tytuł III. na Sądownictwo Złp. 138,200 został iednomyślnie podług proiektu

Rządzącego Senatu przyięty.

Tytuł IV. na Akademiią i Szkoły

Gdy Kommissyia Skarbowa zaproponowała w tym tytule zmnieyszenie pozycyi następnych:

a) Na kupno Sarzędzi Astronomicznych położyła ante lineam 1500 Złp. a na Budżet tylko Złp. 1500.

b) Na Kupno Książek położyła ante lineam 3600 Złp. a w Budżecie Złp. 6000.

c) Nieprzyięła na Fiskra dla Professora Akuszeryi praktyczney Złp. 1000 lecz proiektowała aby 1000 Złp. które ma Professor Kliniki między obydwóch był dzielony po Złp. 500.

d) Proiektowanych dwóch Professorów Swieckich przy Liceum S. Barbary z pensyią 3600 Złp. odłożyła do Extraordynariów, nakoniec:

e) Dla Szkoły płci żeńskiey proponowała mniey o 1000 Złp. ponieważ te z funduszu Szkółek są pobierane.

JW. Marszałek z powodu, iż powyższe pozycyie odnosząc się do pierwszego Budżetu przez Kommissyią Organizacyyną postanowionego i iako trwaiące prawo uważanego potrzebuią poprzedzaiącey inicyatywy Senatu i ulegaią decyzyi ⅔ częściami głosów, a Kommissyia Skarbowa podaie zmnieyszenia bez inicyatywy Senatu i pod większość głosów, przeto wstrzymuiąc decyzyią oświadczył mianą wątpliwość przedstawić Rządzącemu Senatowi i aż do nadeyścia odpowiedzi uwolnił Członków Seymuiących od porządku.

Po zgromadzeniu się Członków dnia 11go o godzinie 5 popołudniu:

Sekretarz Seymowy odczytał odpowiedź Rządzącego Senatu na zapytanie się JW. Marszałka, w którey Senat odwołuiąc się do ogólnych Izbie Prawodawczey wiadomych prawideł, iż pierwszy Budżet przez Kommissyią Organizacyyną postanowiony równie w ogóle iak szczególnych iego pozycyiach iest prawem, które bez inicyatywy Senatu i bez otrzymania większości ⅔ części głosów zmienionym bydź niemoże, oświadczył iż dzielenie albo raczey rzeczywiste zmnieyszenie kwot tak na pomnożenie Biblioteki iako też instrumenta astronomiczne pierwszym Budżetom przeznaczonych, iak skoro niebyło inicyowanym od Senatu mieysca mieć było nie powinno, a przytem Senat zważaiąc zamiar w iakim summy rzeczone przeznaczonemi zostały nie widzi się bydź wcale powodowanym do dawania podobney propozycyi; co do reszty kategoryi tego Senat oddał decyi Izby większością głosów.

W skutku powyższey odpowiedzi Rządzącego Senatu, gdy co do tytułu IV na Akademiią i Szkoły nie było iednomyślności za opinią Kommissyi Skarbowey, JW. Marszałek podał tytuł pod decyzyią Izby Prawodawczey sekretnemi kreskami, i gdy tak za opinią Kommissyi Skarbowey iak i proiektem Rządzącego Senatu była równość głosów po ośmnaście, JW. Marszałek z służącey sobie władzy rozwięzuiąc głośno równość zdań oświadczył się za proiektem Senatu, w skutek czego na tytuł IV. Akademii i Szkół przeznaczone zostały Złp. 403.433 gr. 15.

Tytuł V. Opał dla Akademii Szkół został przyięty iednomyślnie podług proiektu Senatu Złp. 7049 gr. 5.

Tytuł VI. na Milicyią i Zandarmeryią podług opinii Kommissyi Skarbowey

większością głosów postanowiono Złp. 147,543 gr. 9.

Tytuł VII. na Kompetencyie Złp. 28,172 gr. 20.

Tytuł VIII. na Instytuta Dobroczynności Złp. 53,182 gr. 23.

Tytuł IX. na Więzienia Złp. 40,746 gr. 2.

Tytuł X. na opłacenie prowizyi od Kapitałów dłużnych Złp. 4130 gr. 7.

Tytuł XI. na Budowle Rządowe Złp. 67,602 gr. 7.

Tytuł XII. na czyszczenie Miasta Krakowa, oświecenie lampami Ulic i Domów Rządowych, tudzież rekwizyta ogniowe Złp. 21,327 gr. 12.

Tytuły powyższe przyięte zostały jednomyślnie podług proiektu Rządzącego Senatu i opinii Kommissyi Skarbowey.

Tytuł XIII. na ogólne potrzeby Krajowe, w tym tytule przyięta została summa przez Rządzący Senat proiektowana z dodaniem proiektowanych przy tytule III. Złp. 1400 ogółem w Summie 51,160 Złp. 8 gr. a to większością głosów 27 za proiektem Senatu, przeciwko 7 za opinią Kommissyi Skarbowey która proponowała zniesienie wydatku 3000 Złp. dla Assessora Kommissyi Włościańskiey na teraz zmarłego, aby ta posada na przyszłość ustała, lecz gdy JW. Marszałek znaydował niemożność zniesienia tey pozycyi bez inicyatywy Rządzącego Senatu, przeto kreskowane na ogólny tytuł i większość za proiektem Senatu okazała się.

Tytuł XIV. na Administracyią Dochodów Niestałych Złp. 37,129 gr. 12.

Tytuł XV. na Gieldę kupiecką Złp. 4000.

Tytuł XVI. Extraordynaryia Złp. 10,410 gr. 7 te tytuły przyięto iednomyślnie podług proiektu Rządzącego Senatu.

Gdy w powyższym porządku postanowiono Budżet Wydatków na rok etatowy 18$\frac{2}{2}\frac{1}{2}$ pozostała z porównania Budżetu Przychodów summa Złp. 28,671 gr. 23 i tę Izba Prawodawcza stosownie do opinii Kommissyi Skarbowey na umorzenie długów Miasta przeznaczyła.

Następnie Sekretarz Seymowy czytał odezwę Rządzącego Senatu w którey Senat zważywszy iż dla wydoskonalenia sceny Narodowey w Stolicy tuteyszey przysposobienie nowego teatralnego Gmachu kosztem publicznym okazało się bydź nieodzownie potrzebnym, zważywszy nadto iż przywiedzenie do skutku rzeczonego zamiaru z funduszów Laudamialnych czyli wkupnego z dzierżaw wieczystych realności Narodowych zebranego, króre z dochodów teatru wraz z prowizyiami w czasie swoim powrócone mi bydź mogą nietylko niepowiększy wydatków publicznych, ale nadto nowe źrodło dochodu utworzy i dla mieszkańców Stolicy tuteyszey znaczne przyniesie korzyści, załącza proiekt do prawa stanowiącego; iż Gmach Kościoła Parafialnego WW. SS. w Krakowie za niebezpieczny i do dalszego sprawowania w nim obrządków religiynych z powodu dezolacyi swey za niezdatny uznanego, ma bydź zamienionym za Kościoł S. Piotra w dobrym stanie będący, i tym sposobem przez zamianę zyskany Kościół WW. SS. ma bydź zniesiony i na mieysce iego Teatr i Sala Redutowa zbudowana, przeznaczając na Budowę Teatru Złp. 100,000 z funduszów Laudemialnych.

JW. Reprezentant Siemoński przymawiając się nieznaydował potrzeby Budowy Teatru i wniosł, że teraźnieyszy Właściciel Teatru dopełnia warunków kontraktu z Rządem zawartego, który sądownie nie iest roztrzygniony, zwracał przytem uwagę na niemożność wybudowania Teatru za 100,000 Złp. nastręczał raczey kupienie Teatru od teraźnieyszego Właściciela, a Summy Laudemialne rozdać na pewną hypotekę Obywatelom Miasta.

Po odczytaniu opinii Kommissyi Skarbowey za przyięciem Proiektu gdy niebyło iednomyślności Izby Prawodawczey przedsięwziętem zostało sekretne kreskowanie, przez skutek którego 20 głosami przeciwko 12 Proiekt iako uległy decyzyi 7/8 części głosów niezostał przyięty.

Nakoniec Prezyduiący z Komissyi Prawodawczey Reprezent: Chwalibogowski odczytał redakcyą wniosków JJWW. Reprezentantów w materyi zmian niektórych Artykułów Konstytucyi.

JW. Reprezentant Stumer przymawiając się czytał powody do poprzedniego swego wniosku o zmianę kwalifikacyi na dostoyność Reprezentanta Art: 19 Konstytucyi przepisaney, zmianę składu Sądu ostatniey Instancyi i niemożność sprawowania dwóch urzędów z pensyą.

JW. Reprezentant Słotwiński czytał swe uwagi względem żądaney przez JW. Reprezentanta Stumera zmiany Artyk: 19 Konstytucyi i obstawał za utrzymaniem Kwalifikacyi tym Artykułem wskazaney.

Izba Prawodawcza wnioski JJWW. Reprezentantów Senatowi Rządzącemu przesłać postanowiła.

W tym porządku gdy przedmioty Władzy Reprezentacyi Narodowey właściwi zakończone zostały, JW. Marszałek w stósowney przemowie Obrady Seymu zakończył, i Zgromadzenie Reprezentantów za rozwiązane ogłosił.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

(Mowa JW. Marszałka w następnym Numerze będzie umieszczona).

Z Warszawy d. 19 Lutego.
Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski,
MY ALEXANDER I.
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski
&c. &c. &c.

Zważywszy konieczność zapobieżenia potrzebom zubożonych Szpitali, a mianowicie Szpitala Dzieciątka Jezus, sądząc nawet, iż uprzedzamy życzenia poddanych Naszych Polskich, których ozdobiliśmy lub ozdobiemy z czasem orderem Swiętego Stanisława, za nim będą ogłoszone Statuta rzeczonego orderu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Każdy z Kawalerów Polskich orderu Swiętego Stanisława na przyszłość obowiązanym iest składać na korzyść Szpitala Warszawskiego Dzieciątka Jezus roczną opłatę następuiącą, to iest:

od pierwszey Klassy cztery czerw: zł.
od drugiey Klassy trzy czerw: zł.
od trzeciey Klassy dwa czerw: zł.
od czwartey Klassy ieden czerw: złoty.

Art: 2. Ninieysze rozporządzenie również się rozciąga do tych wszystkich poddanych Naszych Polskich, których rzeczonym orderem od dnia 19 Listopada (1 Grudnia) 1815 r. inclusive ozdobiliśmy

Art. 3. Tym końcem Nasz Minister Sekretarz Stanu prześle administracyi Dzieciątka Jezus, za pośrednictwem Namiestnika Naszego, listę Kawalerów wzmiankowanych w poprzedzaiącym artykule i następnie tąż samą drogą przesyłać będzie pomienioney administracyi imiona każdego z Polaków, któregobyśmy ozdobili orderem Swiętego Stanisława.

Art. 4. Administracyią Szpitala Dzieciątka Jezus niniey szem upoważniamy, do dopomnienia się o uiszczanie wyż wzmiankowaney opłaty, a Namiestnik Nasz w Królestwie Polskiem użyczy iey w tey mierze wszelkiey potrzebney pomocy.

Dan w Petersburgu dnia 4 (16) Grudnia 1816 r.

(podpisano) ALEXANDER.
przez Cesarza i Króla
(L.S.) Minister Sekretarz Stanu
(podpisano) *Jg: Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
Minister Sekretarz Stanu
(podp.) *Jg. Sobolewski.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości
(podpisano) M. *Badeni.*
W Zastępstwie Sekr: Jen: Szefa Bióra,
Antoni *Podbielski.*

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.
Xiąże NAMIESTNIK Królewski
w Radzie Stanu:

Chcąc zapewnić ściśleysze wykonanie Dekretu Jego Cesarsko-Królewskiey Mości z dnia 4/16 Grudnia roku 1816 stanowiącego na korzyść Szpitala Dzieciątka Jezus opłatę od orderu Swiętego Stanisława do czterech Klas tegoż orderu zastósowaną; upoważniamy niniey szem Kommissyią Rządową Sprawiedliwości, ażeby rzeczony Dekret tu w kopii wierzytelney załączony dla podania do wiadomości powszechney w Dzienniku Praw umieścić nakazała.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 6 Lutego 1821 roku.

(podpisano) *Zaiączek.*
Minister Sprawiedliwości
(podpisano) M. *Badeni.*
Radca Sekretarz Stanu, Jen: Brygady
(podp.) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z wypisem:
Minister Sprawiedliwości
(podpisano) M. *Badeni.*
W Zastępstwie Sekr: Jen: Szefa Bióra
Antoni *Podbielski.*

Z Petersburga d. 22 Stycznia d. k.

Od kilku iuż dni naprzykrza się w stronach tuteyszych czas wilgotny i wiatr zmienny, a z Guberniy południowych donoszą, iż tam wcale nie padaią śniegi, Co złą iest wróżbą dla urodzaiów lata przyszłego.

Donoszą z Jass, że i tam założono iuż szkoły wzaiemnego uczenia według metody Bella i Lankastra, które w dość krótkim czasie nie mało iuż liczą uczniów. Wizytator Mołdawski, syn światłego mę-

ża Rosetti Roznawani, iest iey fundatorem i uposażycielem.

Z Austryi d. 30 Stycznia.

Podczas przedstawiania rozmaitych władz w Laybach rzekł Cesarz Austryiacki do professorów szkół tameyszych: — "Mci Panowie! Studenci Krainu mianemi zawsze byli za dobrych; starayciež się więc utrzymać ich przy tey sławie. Nadewszystko trzymaycie się dawnego sposobu myślenia; iest on dobry, dla przodków naszych był dogodny, dla czegóżby ił dla nas bydź niemiał? Rozszerzyły się teraz nowe wyobrażenia, których pochwalić nie mogę i nigdy nie pochwalę. Chrońcie ich się i trzymaycie się chrześciianskich prawideł; gdyż ia nie potrzebuię uczonych, ale dobrych i uczciwych obywateli. Na takich ukształcić młodzież, do was należy. Kto mi służy, uczyć powinien co nakazuię; kto tego uczynić nie może, lub z nowemi naukami wyieżdza, ten może odeyść, lub ia go oddalę."

Z Paryża d. 10 Lutego.

Kommissyia śledcza względem zdarzenia w Tuilleries dnia 27 z. m. słuchała dnia 5 b. m. wiele osób od Dworu Xiężny Berry, i dochodziła podłożenia znalezionych na gotowalni Xiężny Angouleme dwóch grożących pism. Uwięziono potem kilka osób, na które względem tego podłożenia padało podeyrzenie.— Okoliczność następuiąca ściąga uwagę publiczności: P. Montmort, członek gwardyi Królewskiey, żył dawniey w wielkiey przyiaźni z pewnym Jegomością; lecz od dawnego czasu nie widywali się z sobą, ponieważ rożnili się w zdaniach politycznych. Przed czterema tygodniami przyszedł ostatni do P. Montmort i zaklinał go, aby wyniósł się z pałacu Tuilleries, ponieważ 1800 spiskowych liberalistów chcą go na powietrze wysadzić. P. Montmort uwiadomił zaraz o tem Xięcia Escars, który się na to rozśmiał. Zdarzenie iednak dnia 27 z. m. odżywiło tę rzecz; Xiąże Escars doniosł o niey Hr. Angles, i od kilku dni iest ten człowiek uwięziony.

Onegday w wieczór w pałacu Louvre wszczął się ogień w kominie; lecz szczęśliwie ugaszony został.

Członki izby Deputowanych, które obwiniano, iż należały do spisku dnia 19go Sierpnia, nie maią bydź kryminalnie sądzone. Oświadczyły one tylko, jak mówią, iż potrzebna iest odmiana, i przez to ośmieliły kilkunastu officerów do grania roli Francuzkich Quirogów i Riegów. Szef bataliionu B. zeznał wprawdzie, że Bankier Lafitte, przekazał mu pół miliona franków i do 3 milionów dozwolił mu wybrać; lecz to udowodnionem nie zostało. Dnia 3 kazał znowu sąd Parów uwolnić dwóch poruczników i 2ch podofficerów, a onegday iednego podofficera i woyskowego aptekarza.

Zapewniaią, iż bankierowie Paryzcy zawarli z Rządem Neapolitańskim umowę na 25 mil. Fr. pożyczki.

Podług zdaney Królowi sprawy ukończenie rozpoczętych głównych kanałów na 300 mil Francuzkich kosztować tylko będzie 111 mill. Fr. Naycelnieyszym z nich iest kanał Monsieur (niegdy Napoleona) dla połączenia Renu z Rodanem.

Listy z St. Domingo pod dniem 7 Grudnia donoszą, iż po złupieniu pałaców Chrystofa krąży tam bardzo wiele złota i srebra. Francuzom, których krążący tam Kontraadmirał Duperre na ląd do Boyera wysłał, nie uczynili Murzyni nayrnnieyszey przykrości.

Na posiedzeniu izby Deputowanych dnia 9 była rzecz o prośbie niejakiego Vincent, który żądał przywrócenia go do dóbr, które na mocy ustawy przeciw emigrantom sprzedane zostały, ofiaruiąc iednak zwrócenie pierwszey kwoty, za którą były kupione. Dotycząca się kommissyia wniosła przystąpienie do porządku dziennego względem prośby, która sprzeciwia się konstytucyi. Jenerał Demarcay nalegał o odesłanie iey do Ministra sprawiedliwości, dla ukarania człowieka, który przez nierozsądne żądanie zagraża spokoyności publiczney. Lecz utrzymał się porządek dzienny.

Z Londynu d. 9 Lutego.

Wyszedł tu teraz z druku dziennik podróżów Królowey do Tunis, Grecyi i Ziemi Swiętey przez Ludwikę Demont wydany.

Król znaydował się d. 6 pierwszy raz po swoim wstąpieniu na tron w teatrze Drury Lane, w towarzystwie Xiąt Jorku i Klarencyi. Loża Królewska przyozdobiona iest białem atłasem z złotemi frendzlami, i herbem Królewskim. Do teatru towarzyszył Królowi oddział gwardyi konney i mnóstwo policyantów było rozstawione.

Bank zaczął d. 6 wymieniać bankowe bilety na monetę srebrną i będzie ie aż do 1go Lipca wymieniał.

Z wyspy S. Troycy nadeszła tu wiadomość, że prowincyia Guayaquil przyłączyła się w Październiku do Rzpltey Kolumbiyskiey. To zdarzenie, równie iak przeyście Reyes Vargas do patryotów postawiło Jenerała Morillo w smutnem położeniu i prawie zmusiło do zawarcia rozeymu, ponieważ znaydował się między dwiema ogniami Jenerała Bolivar w Truxillo i Vargas w Carora, a on w środku pomiędzy niemi w Carache. -- Podług listu z Hawanny pod d. 8 Grudnia wyspa Kuba znayduie się w nader smutnem położeniu, ponieważ strona, która żąda niepodległości tey wyspy względem Hiszpanii, staie się codziennie potężnieyszą, i przy słabości teraźnieyszego Rządcy wkrótce zapewne górę weźmie. Nawet pomiędzy woyskami osady zachodzi rozdwoienie; dwa pułki zawarły pomiędzy sobą przymierze przeciw dwiema innym.

Kupiecki dom tuteyszy odebrał z Port au-Prince (byłey stolicy republikanckiey części St. Domingo) list pod d. 18 Grudnia, podług którego znayduie się tam wielki zapas kawy, którey sprzedaią funt po 33 Su; czyli cetnar 100 funtów wynoszący po 23 piastrów. Jesteśmy tu (wyrażono w tym liście) Amerykanskiemi towarami zalanemi. Dziesięć okrętów Ziednoczonych Stanów stoi z wszelkiego rodzaiu towarami w porcie tuteyszym. Połączenie północney części z południową iest zupełne. Prezydent Boyer powraca tu z swoim korpusem woyska. Nayzupełnieysza wszędzie panuie spokoyność. Zony Chrystofa i Dessalines przywiezione tu wczoray na okręcie z Kapu iako więźnie zostały. Lud ma iescze dla nich nieiakie uszanowanie, ale nadal uważanemi tylko będą iako proste Murzynki.

DODATEK
DO N^ro 17.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 28 LUTEGO 1821 ROKU WE SRODĘ

— Z Krakowa. —

Z Obserwatoryium Krakowskiego.

W przeszłą Niedzielę to iest d. 25 Lutego uważanym był w tuteyszem Obserwatorium osobliwszy Kometa odkryty przez P. Pons w Marlia przy Lukka we Włoszech dokąd się przeniosł z Marsylii.

Już może być gołem okiem widzianym w godzinach wieczornych. Znaydnie się ku zachodowi w Konstellacyi Pegaza (*), i postępuie od gamma do betha Pegaza.

Szczególniey zaś o 8 god: 21 m. 25 s. czasu średniego był iego poziomołuk zachodni 71° 25' 25" zaś wysokość nad poziomem 3° 27' 2,'5.

(*) Obraz Konstellacyi znaydnie się w Księgarniach Krakowskich. Dostać go można w cenie 1 zł. dochód z przedaży przeznaczonym iest dla Instytutu Dobroczynności.

Z Wiednia d. 20 Lutego.

NN. Arcyxiążęta Następca tronu i Franciszek Karol powrócili tu wczoray w pożądanem zdrowiu z przedsięwziętey do Laybach podróży.

Gazeta Laybachska zawiera co następuie: " D. 11 zdarzyła się w katedralnym tuteyszym Kościele nader rzadka u nas uroczystość. Mianowany Biskupem Termopili Spowiednik N. Króla Neapolitańskiego X. Porta di Cuneo, zakonu kapuceńskiego, odebrał o godzinie 10 zrana przez obecnego tu Kardynała Spina przy assystencyi Biskupów Agramskiego i Laybachskiego biskupie święcenie. Na świętym tym obrzędzie raczyli znaydować się wszyscy obecni tu Monarchowie i Arcyxiążęta. — D. 12 iako w rocznicę wysokich swoich urodzin przyymował Nayiaśnieyszy nasz Cesarz życzenia od kochaney swey Rodziny, kochanego swoiego Teścia N. Króla Neapolitań: Xcia Este Modeny i obecnego tu C. K. Dworu. Potem udał się na Mszą do Kościoła Urszulanek, gdzie wystąpiła znówu szkolna młodzież płci żeńskiey w białych sukniach. Dyrektorowie i professorowie z wszystką szkolną młodzieżą zanosili ieszcze o godzinie 8 podczas śpiewaney Mszy modły do Boga o długie życie, zdrowie i dobre powodzenie naylepszego Monarchy. O godzinie 10 zebrały się wszystkie cywil-

ne i woyskowe władze, w Kościele katedralnym gdzie Biskup tuteyszy odprawił wielką Mszą i *Te Deum* odśpiewał. Batalion piechoty stoiący przed Kościołem dawał z ręczney broni ognia, na który działa z zamku odpowiadały. Po godzinie 12 powrócił N. Cesarz z ulubioney swey przeiazdki do lasku mieyskiego, w którym magistrat tuteyszy kazał niedawno w cichości domek do zabawy wystawić. Zaraz po powrocie przybył do niego N. Cesarz Alexander, dla złożenia mu, iako wysokiemu swoiemu Przyiacielowi i Sprzymierzyńcowi życzeń swoich. Wszyscy Monarchowie iedli obiad u N. Cesarza Austryackiego, po którym słyszeć się dała pod oknami pałacu muzyka kapeli pułku Wimpfena. W wieczór w pięknie przybranym i oświeconym teatrze, gdzie w ogniu gorzała Cyfra J. C. K. Mci, odśpiewana została przy kotłach i trąbach pieśń ludu Austryiackiego, którey towarzyszyły kilkokrotne okrzyki: niech żyie! Wiecznie pamiętną dla miasta Laybach uroczystość dnia tego zakończyło wspaniałe i powszechne oświecenie miasta, które N. Monarcha nasz z Rodziną swoią przy nieustaiących radosnych okrzykach licznie zgromadzonego ludu raczył obiechać. Miasto dla uświetnienia tey uroczystości udarowało każdego żołnierza osady aż do felfebra, i dało obiad nietylko dla uczniów szkoły pułku Reuss-Plauen, ale i dla 80 officerów osady.,,

Z Illiryi d. 30 Stycznia.

(Wyciąg z prywatnego listu.)

Przypadek zaprowadził mnie w ważnym czasie do tego z wielu osobliwości natury znanego kraiu; w czasie kiedy stolica iego Laybach z powodu teraźnieyszego kongressu nabiera dla całey Europy historycznego znaczenia. Niechętnie opuściłem to z przyiemnych okolic, czystości ulic i poczynionych od kilku lat znacznych upięknień powabne miasto. — Cesarz Alexander zwiedzi zapewne sławną kopalnią w Idria (Merkuryuszu) i odkrytą dopiero od kilku lat pod Adelsberg wielką grotę. Nie do opisania iest piękność tey pamiętney groty; trzy godziny odbyto iuż w niey drogi, a ieszcze iey końca nie znaleziono.— Przed moim wyiazdem z Laybach liczba przybyłych tam i codziennie ieszcze przybywaiących obcych dyplomatycznych osob tak iuż była wielka, iż kongres ten poczytać można za nayliczniejszy z dotychczasowych. O woyskowem zaięciu Neapolu nikt tu nie wątpi. Połowa Austryiacka poczta udała się iuż z Wiednia przez Klagenfurt do Włoch; tamże poszedł stoiący w Laybach osadą pułk, a za nim idzie więcey pułków zewnątrz Monarchii. Nikt zatem wątpić nie może, że iak rok 1820 był rewolucyynym, tak rok 1821 będzie przeciw rewolucyynym. Ze sprzymierzeni Monarchowie nie są za pochodzącemi z Hiszpanii konstytucyynemi zasadami, na to niepotrzeba żadnych dowodów.

Z Lizbony d. 24 Stycznia.

Cudzoziemiec, który dnia 7 Listopada opuścił Rio-Janeiro, przywiozł ztamtąd następuiącą wiadomość: "Głos ludu Brazyliyskiego iest zupełnie za przyiętym przez Portugalią systematem konstytucyynym. Rada stanu zgromadzała się kilkakrotnie; lecz bardzo podzielone były zdania względem przedsięwziąść się maiących środków. Większa część Ministrów była przeciw konstytucyi; ieden

tylko Minister Arco, który naywięcey wpływa do administracyi kraiu, utrzymywał z zapałem, iż należy przyiąć konstytucyą Hiszpańską. Lud dowiedziawszy się o tem, biegł kupami przed iego mięszkanie, który musiał wyyść na ganek i przyiąć iego oklaski. Postrzegać się także daie w woysku Portugalskiem w Brazylii nieiakie poruszenie. „

Miasto Oporto i cała prowincyia między rzekami Duero i Minho spustoszoną została przez wylew Duero. W 48 godzin tak dalece wezbrała ta rzeka, iż woda dostała się do miasta Oporto i mięszkańcy musieli na czołnach ieden do drugiego pływać. Celny dom obalił się za uderzeniem w niego przez nawał rzeki bryganty ny Angielskiey. Wszystkie okręty w porcie i składy wina w Villa Nova znaczną poniosły szkodę.

Wczoray znaydowało się tu 68 obecnych deputowanych. Gdy ta liczba wynosi dwie trzecie ich części, przeto Junta rządowa zaprosiła ich aby się dziś na posiedzenie do sali Stanów zgromadzili, dla przeyrzenia swoich pełnomocnictw, a zaraz potem nastąpi uroczyste otworzenie posiedzeń Stanów.

Z Madrytu d. 30 Stycznia.

Przeciw Jenerałowi zakonu Kapucyńskiego Solchaga za wydane pismo przeciw reformie duchowieństwa zapadł teraz wyrok w sądzie pierwszey instancyi, skazujący go w przeciągu miesiąca na wygnanie z Hiszpanii, utratę wszystkich godności, zapłacenie kosztów sądowych i konfiskatę iego pisma.

Wystawione tu na sprzedarz domy narodowe sprzedawane są trzy razy wyżey nad taxę, ponieważ mięszkania nader tu są drogie, a zatem dochód z domów iest pewny i znaczny. Puste grunta nie tyle popłacaią.

Przeciwne konstytucyi pismo *el Catolico* iest zakazane i wszystkie iesacze pozostałe exemplarze skonfiskowane zostały.

Onegdey uwięziono tu trzydzieści kilka osób, pomiędzy któremi znayduie się także 3 Mnichów i honorowy iałmużnik Królewski; ostatni miał w swoim mięszkaniu małą drukarnią, a u innych znaleziono wiele buntowniczych pism. Przez te uwięzienia odkryto nakonie źrodło pism rozszerzaiących niespokoyność. Niedaleko stolicy pochwycono także żołnierza od gwardyi Królewskiey, przy którym znaleziono podobnież pisma i oprócz tego rachunek z wydanych 16,000 realów na zakupienie koni dla bandy znanego Abuelo. Wczoray i dziś uwięziono tu znowu kilka osób, a między innemi i iałmużnika Królewskiego. Zresztą spokoyność stolicy nie była bynaymniey przerwana.

Milicyia iest w całey Hiszpanii z naywiększą gorliwością urządzana.

W Ceuta Don Juan Tupac Amaro, ostatni potomek tego nazwiska, który wywodzi ród swóy od Inkasów w Peru, i brat iego wsławił się w powstaniu Peru w roku 1781, został po 37letnim więzianiu na wolność puszczony.

W Maladze odkryty został spisek na obalenie teraźnieyszey konstytucyi i zaprowadzenie rządu republikanckiego. Hasłem do uskutecznienia go bydź miało wystawienie na teatrze sztuki: Riego. Spiskowi chcieli potem wypuścić tamteyszych

galerowych więźniów. Uwięziony sprawca tego spisku nazywa się Mendialdus, przy którym znaleziono odezwę pod napisem: "Hiszpańska Rzeczpospolite„ i podpisał się na niey: Trybunem ludu.

Arcybiskup Leony złożył swoią dostoyność, chcąc reszty życia przepędzić w spokoyności.

Od brzegów Menu d. 13 Lutego.

Podług doniesień z Laybach naradzenie względem osadzenia Neapolu nastąpiło dnia 30 Stycznia w obecności Ministrów Austryiackich, Rossyyskich, i Pruskich i Francuzkich, i zaraz posłany został rozkaz do Jenerała Barona Frimont, ażeby z woyskiem swoim naprzód postąpił. Neapolitańczykom oświadczyć miano iako ultimatum, iż ieżeli przyymą teraźnieyszą konstytucyią Francuzką i wynadgrodzą koszta woyny, tedy woysko Austryiackie do ich kraiu nie wniydzie. Oba Cesarze rozmawiali kilka krotnie z Królem Neapolitańskim, a na naradach Ministrów znaydował się Neapolitański Sekretarz gabinetowy Margrabia Ruffo, nie będąc dotychczas posłem w Wiedniu Xże Ruffo.

W Xięstwie Meklenburgsko-Szweryńskiem zwołany iest seym na 27 Lutego r. b.

Naywiększe stopnie zimna.

Dnia 18 Lutego r. b. stopni zimna	—	3, 0
— 19	—	2, 4
— 20	—	9, 6
— 21	—	12, 6
— 22	—	7, 2
— 23	—	8, 6
— 24	—	2, 8

Dnia 26 i 27 Lutego 1821.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Przenicy	16	15	16	—	15	—	14	—
— Zyta	10	15	10	—	9	—	8	15
— Jęczmienia	7	—	6	15	6	—	5	15
— Owsa	5	—	4	24	4	15	4	—
— Jagieł	28	—	27	—	25	—	24	—
— Grochu	9	—	8	15	8	—	7	—
— Rzepaku	16	—	15	—	14	—	13	—

W' Gdańsku dnia 16 Lutego.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	480	do	760.
Zyta	— —	340	—	360.
Jęczmienia	— —	260	—	280.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	340	—	380.

Bieg Pieniędzy.
W Krakowie d. 26 Lutego.

		Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant	—	19	20
— detto Cesarski	—	19	18
Fryd. Pruskie	—	34	—
Luidor	—	37	—
Złoto frankowy	—	32	15
Szeiny Wiedeńskie za 100	—	232	—
Złoty reński Szeinami	—	1	28

TEATR NARODOWY.

W przyszły Piątek, to iest: dnia 2 Marca 1821 roku, dana będzie pierwsza reprezentacyia Komedyi w 5 aktach z Angielskiego, Rysarda Sheridana przerobiona przez JP. Woyciecha Bogusławskiego, wydawcy Dzieł drammatycznych, pod nazwiskiem: *Szkoła Obmowy.*

Jutro w tłusty Czwartek dana będzie 7ma *Reduta*, czyli: *Bal maskowy* w pałacu pod Krzystoforami Nr. 358 na pierwszym piętrze.

DONIESIENIE

Jest Kocz do sprzedania całkiem nowy, ze wszystkiemi rekwizytami do podróży, podług naymodnieyszey formy w Warszawie zrobiony; ktoby chciał ten Kocz widzieć o cenie się dowiedzieć, niech się uda do Margrabiego w Kamienicy na Sławkowskiey ulicy pod Nr. 442.